

Copenhagen Business School

Institut for Regnskab og Revision

Den almene erhvervsøkonomiske reeksamen HA 2. år

Fag: Økonomistyring
Midtterm reeksamen

Dato: Onsdag den 28. februar 2018

Tid til besvarelsen: 3 timer

Vægtning: Bemærk: bedømmelsen af opgaverne foretages som en
helhedsvurdering af besvarelsen.

Odin & Thor A/S

Odin & Thor A/S er et dansk familieejet selskab der designer og fremstiller brugskunst, som primært sælges til det Skandinaviske marked. Virksomheden er kendt for sit meget unikke og personlige design, og for at designe og fremstille høj kvalitet med et rå og nordisk islæt. Odin & Thor A/S ligger i Hellerup, hvor den har sin administration og hvor alt design og alle prototyper udføres. Selve produktionen sker i Vietnam, hvor Odin & Thor A/S har sin egen fabrik. Størstedelen af salget sker via salgsaftaler, som Odin & Thor A/S har med større kæder af isenkræmmerforretninger (så som Imerco og Kop & Kande), samt andre forretninger, som sælger eksklusivt brugskunst med et højt prisniveau. Herudover har Odin & Thor A/S tre egne butikker i henholdsvis København, Stockholm og Oslo.

Odin & Thor A/S ejes i dag af familien Jensen, hvilken består af mor Sif, far Thor og deres fire voksne børn: Frode, Harald, Estrid og Liv. Sif og Thor ejer tilsammen 40% af aktierne i Odin & Thor A/S, og de øvrige 60% ejes ligeligt fordelt mellem deres fire børn. De arbejder alle seks i virksomheden, dog med meget forskellige funktioner og ansvar:

Sif: Design med speciale inden for glas

Thor: Produktion og logistik (transport og lager)

Frode: Design med speciale inden for metaller

Harald: Administrerende direktør samt tager sig af salget på nær salg gennem egne butikker

Estrid: Design med speciale inden for keramik

Liv: Økonomi, indkøb, administration samt ansvarlig for Odin & Thor A/S' tre egne butikker

Odin & Thor A/S har de senest år oplevet en stigende efterspørgsel efter deres brugskunst, og de har derfor alle haft travlt. De har dog ikke følt sig sikre på om dette ville fortsætte, og har derfor indtil videre kun valgt at udvide salgsafdelingen med to interne salgsassisterter, lagret med en lagermedhjælper samt flere medarbejdere efter behov på deres fabrik i Vietnam. Resten af merarbejdet, som det stigende salg og produktion har medført, har været klaret ved at købe mere ekstern hjælp, udbetale overarbejde til medarbejdere samt ved at ejerne selv har arbejdet flere timer i virksomheden. Men nu siger Liv "stop". Det er blevet januar 2018, og der skal udarbejdes årsregnskab, der er januar udsalg i de tre butikker, og Odin & Thor A/S barsler med at udvide med to nye butikker i henholdsvis Helsinki og Reykjavik. Familien samles og kan godt se, at Liv nok er den som er mest ramt af den stigende arbejdsbyrde. De tre designere Sif, Frode og Estrid har klaret en stor del af merarbejdet ved at købe ekstern hjælp fra kendte designere og kunsthåndværkere. Thor har løbende udvidet antallet af medarbejdere på fabrikken, som til dagligt ledes af en lokal ansat fabrikschef. På lageret er tilført en ekstra medarbejder, og transporten købes ude fra. Da det stigende salg primært er sket via de samme salgskanaler som tidligere, blot ved at flere af kunderne i dag køber større mængder end tidligere, føler Harald ikke at hans arbejdsbyrde er steget i samme grad, som de andres, og i øvrigt er hans salgsafdeling blevet udvidet med yderligere to ansatte. De beslutter derfor, at det er på tide at tilføre Livs område flere ressourcer. De vælger at ansætte en fuldtidsansat til indkøb samt en deltidsansat, som kan hjælpe til med regnskabs- og økonomiopgaver. Til hjælp til regnskabs- og økonomiopgaver ansætter de en studerende fra CBS fra linjen HA alm - nemlig dig ☺.

På den baggrund får du til opgave at hjælpe dem med bogføring, opstille deres regnskab samt løse og besvare andre økonomiske problemstillinger.

OBS:

Odin & Thor A/S benytter indregningsmetoden/kriteriet slutlevering og fakturering. Helt præcist betyder dette, at de fakturerer den dag, hvor de afsender/leverer varerne til den enkelte kunde.

Hvis intet andet er anført, antages betalinger at foregå over virksomhedens bankkonto.

I denne eksamensopgave ses der bort fra moms og selskabsskat. Alle beløb er i danske kroner, hvor ikke andet direkte er oplyst.

Som sædvanligt har tallene ikke en realistisk størrelse, men skulle derfor gerne være lettere at overskue.

NB. Husk at anføre antagelser og kommentarer, hvor dette er relevant!

Opgave 1 (Vejledende tidsmæssig vægt 40%)

Det er tid til den årlige revision hos Odin & Thor A/S. Men før revisionen kommer, vil familien gerne have, at der udarbejdes et foreløbigt årsregnskab ud fra det, der allerede er bogført. For at kunne se udviklingen beder de også om at se regnskabet for 2016. Nedenstående oversigt viser saldiene på alle de konti, hvor Odin & Thor A/S har bogført alle poster vedr. regnskaberne for 2016 og 2017.

Opgave 1.1

Med udgangspunkt i nedenstående oversigt (bilag 1) bedes du opstille resultatopgørelse i beretningsform i henhold til lønsomhedsmønstret (inkl. relevante nøgletal) samt balance for henholdsvis år 2016 og 2017 for Odin & Thor A/S. Oversigten findes også i bilag 1 i den tilhørende Excel-fil til denne eksamensopgave.

Bilag 1

Saldi i tusind kr. opgjort pr konto ultimo år	2016	2017
Bygninger	18.000	18.000
Færdigvarelager	5.625	5.975
Hensat til udbytte	3.000	4.000
Personaleomkostninger	6.165	6.808
Varekreditorer	821	1.320
Akkumulerede afskrivninger på produktionsudstyr	993	1.241
Akkumulerede afskrivninger på bygninger	3.000	3.600
Ukurante varer	12	15
Skyldige løn- og feriepenge	832	1.054
Akkumulerede afskrivninger på biler	1.040	1.560
Diverse materialer forbrugt i design og udviklingsafdelingen	202	302
Finansielle indtægter	118	108
Omsætning (netto salg)	22.498	26.888
Skyldige omkostninger	562	1379
Produktionsudstyr	1.985	1.985
Afskrivning på bygninger	600	600
Materialelager	1.406	1.494
Øvrige administrationsomkostninger	486	648
Salgsfragt	2.250	1.998
Overført tidligere års resultater	14.302	17.594
Varedebitorer	1.995	2.361
Aktiekapital	5.000	5.000
Bildrift	354	346
Afskrivninger, biler	520	520
Variable omkostninger (materialer og løn)	4.316	4.606
Finansielle udgifter (rente omkostninger)	45	54
Afskrivninger produktionsudstyr	248	248
Lokaleomkostninger	325	330
Likvide midler (bankkonto)	1.231	7204
Reklameomkostninger	414	725
Eksterne konsulenter og anden hjælp købt udefra	387	2.925
Biler	2.600	2.600

Opgave 1.2

Opstil en likviditetsbeskrivelse i henhold til beholdningsforskydningsmodellen for år 2017. Forklar hvad likviditetsbeskrivelsen viser.

Opgave 1.3

Med udgangspunkt i resultatopgørelserne (inkl. nøgletal) for 2016 og 2017 bedes du kommentere den økonomiske udvikling i Odin & Thor A/S.

Opgave 2 (Vejledende tidsmæssig vægt 35%)

I nedenstående figur er vist 6 udvalgte handlingskæder for Odin & Thor A/S. Figuren viser handlingskæder, der alle er udført i januar 2018 (grå cirkler) og afsluttes i samme (grå cirkler) eller i de følgende måneder (hvide cirkler).

Handlingskæde	1	2	3	4	5	6
Afgivelse af indkøbsordre	200	150	25	650	500	250
Varemodtagelse	200	150	25	650	500	250
Betaling af leverandør	200	150	25	650	500	250
Lagring af materialer	200	150	25	650	500	250
Forarbejdning og betaling af forarbejdningssløn	100	80	25	250	75	125
Lagring af færdigvarer	300	230	50	900	575	375
Ordremodtagelse fra kunde	900	800	300	3000	1800	1100
Fakturering og levering til kunde	900	800	300	3000	1800	1100
Indbetaling fra kunde	900	800	300	3000	1800	1100

Figuren læses: Grå cirkler = Hændelser i januar 2018.
Hvide cirkler = Hændelser i efterfølgende måneder.

Opgave 2.1

Du bedes ved hjælp af T-konti vise bogføringen af handlingskæderne 1 til 6 for de posteringer som vedrører januar måned 2018.

Opgave 2.2

Det er nu blevet den 28. februar 2018 og revisionsfirmaet har udført deres revision. Revisorerne har fundet nedenstående 12 poster, hvilke de beder Odin & Thor A/S efterpostere i regnskabet for 2017.

Du bedes bogføre alle nedenstående transaktioner for **henholdsvis 2017 og 2018 på T-konti**. For hver konto skal du påføre en ekstra overskrift, som fortæller, hvorvidt der er tale om en resultat- eller en balancekonto (herunder om det er et aktiv eller et passiv), samt en dato for hver postering, således det er tydeligt, hvor vidt den enkelte postering hører til i regnskabet for år 2017 eller 2018. Se evt. nedenstående eksempel A.

Eksempel A:

Odin og Thor A/S har glemt at bogføre en leverandørfaktura samt betaling af denne. Fakturaen er på kr. 15.000, dateret den 8. december 2017, betalt den 22. december 2017, og dækker leje af en kopimaskine for første kvartal 2018. (Den første kolonne 'Type' er ikke et krav ved besvarelse af opgave 2.2. Det samme gælder for gruppen af konti i form af 'omsætningsaktiv', 'fremmedkapital', 'kontante kapacitetsomkostninger' osv. Disse er blot medtaget som en hjælp til læsning af eksemplet).

Opgave 2.2.: Odin & Thor A/S - Kontering på T-konti inkl. ekstra overskrift og dato									
Eksempel A		AKTIV		PASSIV		AKTIV		RESULTATOPGØRELSE	
		Omsætningsaktiv		Fremmedkapital		Omsætningsaktiv		Kontant kapacitetsomk.	
		Bankkonto		Omkostningskreditor		Forudbetaling		Leje af kopimaskine	
Type	Dato	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Faktura	8. dec 2017				15.000	15.000			
Betaling	22. dec 2017		15.000	15.000					
Periodisering	Januar 2018						5.000	5.000	
Periodisering	Februar 2018						5.000	5.000	

Ved besvarelsen af opgave 2.2 må der gerne laves nye T-konti for hver af de 12 nedenstående poster.

1. Revisoren opgør sit honorar for udarbejdelse af regnskabet for 2017. Dette bliver kr. 85.000. Revisionsselskabet udsteder først fakturaen til Odin & Thor A/S den 16. februar 2018.
2. Odin & Thor A/S har glemt at bogføre omsætningen fra den 30. december fra butikken i Oslo. Butikken havde en omsætning på kr. 25.299, som kunderne har betalt med kreditkort. Lagerværdien af varerne, som blev solgt, er kr. 8.000.
3. Odin & Thor A/S har modtaget en faktura den 31. december 2017 på kr. 10.000 fra en dekoratør, som har stået for at julepynte udstillingsvinduerne i deres butik i Stockholm. Fakturaen betales den 10. januar 2018.
4. Odin & Thor A/S udbetaler løn til de ansatte på hovedkontoret i Hellerup ved udgangen af januar måned. Brutto udgør lønnen kr. 350.000, heraf udgør AM-bidraget kr. 28.000 og A-skatten kr. 144.000. AM-bidraget og A-skatten indbetales først til SKAT den 10. februar 2018.
5. Pr. 31. december 2017 har Odin & Thor A/S et tilgodehavende fra norske kunder på NOK 100.000. Dette er bogført til kurs 79, men da kursen den 31. december 2017 var 76,5, ønsker revisionen at tilgodehavendet reguleres i forhold til den ændrede valutakurs.

6. Odin & Thor A/S har den 31. december 2017 fået tilskrevet renteindtægter på kr. 3.400 på deres bankkonto.
7. I 2017 har Odin & Thor A/S lanceret en ny produktserie ved navnet LUKE. Markedet har imidlertid ikke taget godt i mod LUKE, hvilket bl.a. ses ved et meget lavt salg. Revisionen beder derfor Odin & Thor A/S om at nedskrive værdien af lagret af varer fra produktserien LUKE til kr. 0. Odin & Thor A/S har indstillet produktionen af serien LUKE, men har på lagret liggende varer for kr. 225.000.
8. Odin & Thor A/S har den 28. december 2017 modtaget en forudbetaling fra en kunde på kr. 125.000.
9. Odin & Thor A/S modtog den 30. december 2017 råvarer for kr. 100.000 fra en leverandør. Fakturaen på råvarerne modtog de først i januar. Fakturaen er dateret den 10. januar 2018.
10. Odin & Thor A/S indbetaler den 1. december et depositum på kr. 15.000 for en maskine, som udviklingsafdelingen ønsker at anskaffe til fremstilling af prototyper.
11. Odin & Thor A/S har den 30. december 2017 solgt en bil. Bilen blev solgt for kr. 25.000. Da bilen blev anskaffet kostede den kr. 200.000, og bilen er løbende blevet afskrevet med i alt kr. 150.000.
12. Odin & Thor A/S betaler den 15. januar 2018 kr. 100.000 til en varekreditor og kr. 20.000 til en omkostningskreditor.

Opgave 3 (Vejledende tidsmæssig vægt 25%)

Spørgsmålene i denne opgave 3 er af generel karakter og skal dermed ikke besvares i forhold til Odin & Thor A/S.

Opgave 3.1.

Hvilke ligheder og hvilke forskelle er der på posteringer under egenkapitalen og fremmedkapitalen i et regnskab? Giv nogle eksempler på posteringer som hører til under de to grupper af posteringer.

Opgave 3.2.

Hvad er royalty, og hvilken type omkostninger hører den til? Hvordan skal denne værdiansættes og periodeafgrænses?

Opgave 3.3.

Hvad forstås der ved et formålsopdelt dækningsbidragsregnskab, og hvad kan det bruges til?

Opgave 3.4.

Forklar de to principielt forskellige metoder til at opgøre en periodes vareforbrug på. Din besvarelse skal desuden indeholde en beskrivelse af hvilke muligheder, de to metoder giver for specifikation af virksomhedens dækningsbidrag.

Opgave 3.5

Forklar hvad 'periodisering' bruges til ved bogføring og opstilling af et perioderegnskab? Hvad er de to mest typiske årsager til periodiseringer? Giv afslutningsvis tre forskellige eksempler på periodiseringer.

Opgave 3.6

Forklar forskellen på direkte og indirekte likvide beholdninger, samt hvor disse poster kan optræde i et regnskab.